

Η κάθοδος των μνηστήρων στον Άδη

Οι στίχοι 1-202 της ραψωδία ω ονομάζονται «Μικρή Νέκυια» και αναφέρονται στην κάθοδο στον Άδη των ψυχών των νεκρών μνηστήρων. Η πρώτη κάθοδος στον Άδη («Νέκυια», δηλαδή, τελετή κατά την οποία καλούσαν τις ψυχές των νεκρών και ζητούσαν από αυτές πληροφορίες για τους ζωντανούς) πραγματοποιήθηκε από τον Οδυσσέα (ραψωδία λ). Στους στίχους 121-190 ο Αμφιμέδοντας, απαντώντας σε ερώτημα του Αγαμέμνονα, αναφέρει με συνοπτικό τρόπο τα γεγονότα που συνέβησαν από την οπτική γωνία των μνηστήρων, χωρίς να προσπαθεί να δικαιολογήσει τη συμπεριφορά τους.

Σχολιάζουμε την επιλογή του ποιητή να συνοψίσει μέσα από τα λόγια ενός από τους μνηστήρες τα γεγονότα που οδήγησαν στην εξόντωσή τους.

Ποιο γεγονός ενοχλεί τον Αμφιμέδοντα και το αναφέρει με παράπονο στον Αγαμέμνονα; Μπορούμε να χωριστούμε σε τρεις-τέσσερις ομάδες και να καταγράψουμε τις σκέψεις μας σε ένα κοινόχρηστο έγγραφο. Η κάθε ομάδα μπορεί προαιρετικά να σχολιάσει όσα οι υπόλοιπες ομάδες κατέγραψαν.

- «Τ' Ατρέα ξακουσμένε γιε, πρωτάρχοντα Αγαμέμνο,
 κι εγώ όλα τα θυμούμαι αυτά, θεόθρεφτε, όπως τα 'πες.
 Τώρα να μάθεις θα σου πω, χωρίς να τα σκεπάσω,
 το θλιβερό το τέλος μας πώς ήταν. Του Δυσσέα,
 πόλειπε αλάργα, θέλαμε να πάρουμε το ταίρι,
 125 και κείνη μήτε αρνιόντανε, μήτ' έκανε το γάμο
 κι ένα μονάχα κοίταζε πώς να 'βρει το χαμό μας.
 Κι ακόμα αυτό το τέχνασμα σοφίστηκε μες στ' άλλο.
 Τον αργαλειό της έστησε στον πύργο της να 'φάνει
 διπλό, ψιλόδιαστο πανί κι έτσι άξαφνα μας είπε·
 130 «Αφού πια πέθανε, παιδιά, ο θεϊκός Δυσσέας,
 έχετε λίγη υπομονή κι ας βιάζεσθε για γάμο,
 όσο να 'φάνω το πανί, να μη μου παν χαμένα
 τα νήματα, ένα σάβανο να κάμω του Λαέρτη,
 όταν τον βρει του αξύπνητου θανάτου η μαύρη μοίρα,
 135 μη με κατηγορήσουνε μια μέρα οι θιακοπούλες
 πως πήγε δίχως σάβανα, κι ας είχε βιος χιλιάδες».·
 Έτσι είπε κι αποκοίμισε την άφοβη καρδιά μας.
 Κι έφαινε τότε το πανί τ' ατέλειωτο όλη μέρα
 και με το φως δουλεύοντας το ξήλωνε τη νύχτα.
 140 Τρεις χρόνους έτσι κέρδισε να μας γελά με απάτη·
 Κι ο τέταρτος σαν έφτασε με των καιρών το διάβα
 (κι οι μήνες όλο πέρναγαν και πλήθαιναν οι μέρες)
 μια δούλα το μαρτύρησε, που μόνη τα 'ξερε όλα,
 και το πανί την πιάσαμε τ' όμορφο να ξηλώνει.
 145 Τότε, ήθελε δεν ήθελε, τ' απόσωσε εξ ανάγκης.

Στον αργαλειό σαν το 'φανε και το 'βγαλε πλυμένο
στο φως της μέρας, πόλαμπε σαν ήλιος, σα φεγγάρι,
τότε από κάπου το θεϊκό Δυσσέα κακή μοίρα
φέρνει σε μια άκρη ξοχική πόμενε ο χοιροτρόφος.
150 Έφτασε απ' την αμμουδερή την Πύλο εκεί κι ο γιος του
ο συνετός Τηλέμαχος μ' ένα καράβι μαύρο,
κι αφού το χάρο πλέξανε κι οι δυο τους των Μνηστήρων,
ήρθε ο Τηλέμαχος μπροστά και πίσω του ο Δυσσέας
στην πόλη, κι ο χοιροβοσκός τον έφερνε παρόμοιο
155 με γέρο δύστιχο φτωχό ντυμένο με κουρέλια.
(Ρούχα λερά στο σώμα του, και στο ραβδί ακουμπούσε).
Κανείς μας δεν τον γνώρισε πως ήταν ο Δυσσέας,
έτσι άξαφνα όπως φάνηκε, μήτε κι οι γέροι ακόμα,
μόν' του πετούσαμε βρισιές, του δώσαμε και ξύλο,
160 κι αυτός μ' υπόμονη καρδιά βαστούσε να υποφέρνει
τους χτύπους και τις προσβολές μες στο δικό του σπίτι.
Κι ο νους αφού τον φώτισε του ασπιδοφόρου Δία
πήρε με τον Τηλέμαχο τ' άρματα του πολέμου
και στο κελάρι τα 'βαλε και κλείδωσε τις πόρτες.
165 Τότε έσπρωξε με πονηριά το λατρευτό του ταίρι
να βάλει σίδηρο ψαρί κι αλύγιστο δοξάρι
βραβείο και του φόνου αρχή στους άμοιρους Μνηστήρες.
Τότε κανείς δεν μπόρεσε την κόρδα να τεντώσει
του δοξαριού, γιατί ήθελε δύναμη κι άλλη ακόμα.
170 Σαν έπεσε με τη σειρά στα χέρια του Δυσσέα,
φωνάζαμε όλη, με βουή σ' αυτόν να μην το δώσουν,
μ' όσα πολλά κι αν έλεγε. Κι απ' όλους μόνο ο γιος του
πρόσταζε στον πατέρα του να δώσουν το δοξάρι.
Και σαν το πήρε ο θεϊκός πολύπαθος Δυσσέας
175 την κόρδα τέντωσε εύκολα και πέρασε η σαΐτα
τα σίδηρα. Και τότε ορθός απάνου στο κατώφλι
πετούσε τις σαΐτες του, άγρια τηρώντας γύρω,
και τον Αντίνο χτύπησε. Έπειτα σ' όλους πάλε
έριχνε κι έπεφταν σωρός μπροστά του οι σκοτωμένοι.
180 Γιατί το ξέραμε βοηθό κάποιο θεό πως είχε.
Στα δώματα όλοι τρέχανε από κακή τους γνώμη
κι εδώ κι εκεί τους θέριζε, κι αυτοί βαριά βογκώντας
έπεφταν κάτω κι έβαφε το αίμα τους το χώμα.
Έτσι Αγαμέμνο, πέσαμε. Κι άθαφτο, ακόμα ως τώρα
185 τα λείψανά μας κείτονται στο σπίτι του Δυσσέα.
Γιατί δεν πήγε η είδηση στο σπίτι, στους δικούς μας,
το μαύρο αίμα απ' τις πληγές να πλύνουν και στο στρώμα,
να μας θρηνήσουν, που 'ναι αυτό στους πεθαμένους χρέος».
Τότε έτσι μίλησε η ψυχή του γιου τ' Ατρέα κι είπε·
190 «Γιε του Λαέρτη θεϊκέ, πολύτεχνε Δυσσέα,

Τίτλος: «**Η κάθοδος των μνηστήρων στον Άδη**»

Έκδοση: **1.5**

Ημερομηνία: **10/09/2024**

Συντονιστής ομάδας σχεδιασμού και ανάπτυξης: **Κέλλυ Σαρρή Πασχαλίδη**

Δημιουργία: **ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΦΗ**

Το παρόν αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της Πράξης «Συγγραφή, Αξιολόγηση και Ένταξη διδακτικών βιβλίων στο Μητρώο Διδακτικών Βιβλίων και στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Διδακτικών Βιβλίων» με κωδικό ΟΠΣ (ΜΙΣ) 6010165, του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή 2021-2027» που υλοποιείται από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

Μητρώο
Διδακτικών
Βιβλίων

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

ΙΕΠ **ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ**
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πρόγραμμα
Ανθρώπινο Δυναμικό και
Κοινωνική Συνοχή